

Windows 7

A rendszer alkalmazása

Dr. Pétery Kristóf

Mercator
Stúdió

Minden jog fenntartva, beleértve bárminemű sokszorosítás, másolás és közlés jogát is.

Kiadja a Mercator Stúdió
Felelős kiadó a Mercator Stúdió vezetője
Lektor: Gál Veronika
Szerkesztő: Pétery István
Műszaki szerkesztés, tipográfia: Dr. Pétery Kristóf

ISBN 978-963-607-569-9

© Dr. Pétery Kristóf PhD, 2010
© Mercator Stúdió, 2010

Mercator Stúdió Elektronikus Könyvkiadó
2000 Szentendre, Harkály u. 17.
T/F: 06-26-301-549
06-30-30-59-489

TARTALOM

TARTALOM	3
ELŐSZÓ	4
A Windows 7 felhasználói	6
Felhasználói profilállomány	10
Csoportok és jogosultságok	11
A felhasználók csoportba sorolása	12
Új csoport létrehozása	15
Felhasználóadat-módosítás	16
Felhasználó átnevezése	17
Felhasználók törlése	19
Gyors felhasználóváltás	19
Bővebben a jogosultságokról	21
Bejelentkezés szabályozása	30
Jelszóházi rend	31
Fiókjárolási házi rend	34
Naplórend	35
Egyéb biztonsági beállítások	37
Programok futtatása	45
Egyidejű programvégrehajtások	46
A programok indítása	47
A 16 bites Windows programok futtatása	52
MS-DOS programok futtatása	54
A Start parancs használata	64
Váltás a futó programok között	65
A Feladatkezelő használata	67
A munkaállomás lezárása	71

ELŐSZÓ

A Windows 7 operációs rendszer használata során alkalmazói programokat indítunk, kapcsolatokat hozunk létre a hálózaton elérhető eszközökkel és más felhasználókkal, és igyekszünk minél többet az operációs rendszer erőforrásaiból magunk számára lekötöni... Ez a kötet ebben nyújt segítséget.

Ez az operációs rendszer több felhasználós, azaz a megfelelő adat- és programvédelem kialakításához hozzátartozik a felhasználó-adatbázis, a felhasználói fiókok kialakítása, a felhasználók bejelentkezési nevének rögzítése, a csak az illetékes felhasználók hozzáférését biztosító jelszó beállítása, illetve számos egyéni testreszabási beállítás rögzítése. Ez azt jelenti, hogy minden, a Windows 7 alatt működő számítógép saját nyilvántartást vezet a gépet valamilyen módon felhasználó személyekről.

Akik nem szerepelnek ebben a felhasználó-adatbázisban, azok nem jelentkezhetnek be, nem használhatják a gépet. Az operációs rendszer ugyanis a bejelentkezés során ellenőrzi, hogy a megadott felhasználónév szerepel-e a felhasználó-adatbázisban, illetve, hogy a begépelte jelszó megfelel-e a felhasználó által korábban rögzítetttel. Minden felhasználó (*User*) akár több néven is szerepelhet a felhasználó-adatbázisban. A felhasználók eltérő jogokkal rendelkezhetnek. A felhasználók az alkalmazható jogok alapján csoportosíthatók. A rendszergazda (*Administrators*) csoport tagjai különleges jogokkal rendelkeznek, így új felhasználókat vehetnek fel az adatbázisba, módosíthatják a korábban felvett felhasználók jogait vagy a Windows 7 telepített összetevőit. Egyes felhasználói programok is megkövetelik a rendszergazdai szintű telepítést. A saját felhasználói jelszó beállításán kívül – amelyet minden felhasználó alkalmazhat – ismertetjük az adminisztrátorok csoportjába tartozó felhasználók lehetőségeit is.

A könyv rengeteg illusztrációt tartalmaz. Lehet, hogy ez „illetlen” dolog egy e-book esetében, ahol a fájl méret ezzel járó növekedése megnehezíti a könyv terjesztését, forgalmazását, azaz nehézkessé teszi a letöltést az internetről. A „túlillusztráltságra” azonban elfo-

gadható magyarázatot ad, hogy amíg a Windows 7 magyar nyelvű változata mellett elkészítjük az angol nyelvű változatot használók számára szolgáló ismertetést, használható anyagot akartunk adni a magyartól eltérő nyelvi változatok felhasználói kezébe is. A különféle lokalizált változatok képernyőképei ugyanis egymás ikertestvérei, így a magyar nyelvű képernyők üzenetei hasznosan értelmezhetők a más nyelvi változatok magyar nyelvű felhasználói számára is.

A könyv terjedelmének csökkentése, a könnyebb kezelhetőség és az ármérséklés érdekében a fontosabb fejezeteket önálló kötetekben is megjelentetjük. Így a felhasználónak elegendő csak a számára érdekes állományokat letölteni, megvásárolni. A teljes kötet könyvsorozatként vagy „*Windows 7 Biblia*” néven is beszerezhető. A „*Biblia*” kifejezéssel a legteljesebb kiadásra, illetve arra utalunk, hogy csak ebben a kötetben egy olyan kiegészítést is közreadunk, amelyet a többi kötet nem tartalmaz. Éspedig a kötet végén összefoglaljuk a hasznos webhelyeket. Ebben a linkgyűjteményben olyan webhelyekre mutató hivatkozásokat találunk, amelyeken értékes tartalomhoz, segéd- és oktatóanyagokhoz, segédprogramokhoz, fórumokhoz juthatnak, ehhez elegendő a megfelelő hivatkozásra kattintani.

Az itt leírtak megértéséhez és alkalmazásához különösebb számítástechnikai ismeretekre nincs szükség.

Végezetül: bár könyvünk készítése során a megfelelő gondossággal igyekeztünk eljárni, ez minden bizonnyal nem óvott meg a tévedésektől. Kérem, fogadják megértéssel hibáimat.

Szentendre, 2010. március

Köszönettel

a szerző.

A Windows 7 felhasználói

A fejezet felhasználókkal foglalkozó további részeiben megjelenő lehetőségeket akkor használhatjuk ki, ha Rendszergazda néven (vegyis a rendszergazda fiókba) jelentkezünk be, vagy ilyen jogokkal rendelkezünk, azaz tagjai vagyunk a *Rendszergazdák* csoportnak. Ha nem így tennénk, akkor bizonyos műveletek esetén a Windows kéri a rendszergazdai jelszót. A biztonság érdekében nem tanácsos állandóan rendszergazdaként használni a gépet (mert ilyenkor a kártékony programok elméletileg jobban hozzáférhetnek a jelszavakhoz), ezért vezették be ezt a rendszert, hogy általános jogú felhasználóként használjuk a rendszert, csak amikor szükséges, akkor, az adott művelet végrehajtásához adjuk meg a rendszergazda jelszavát.

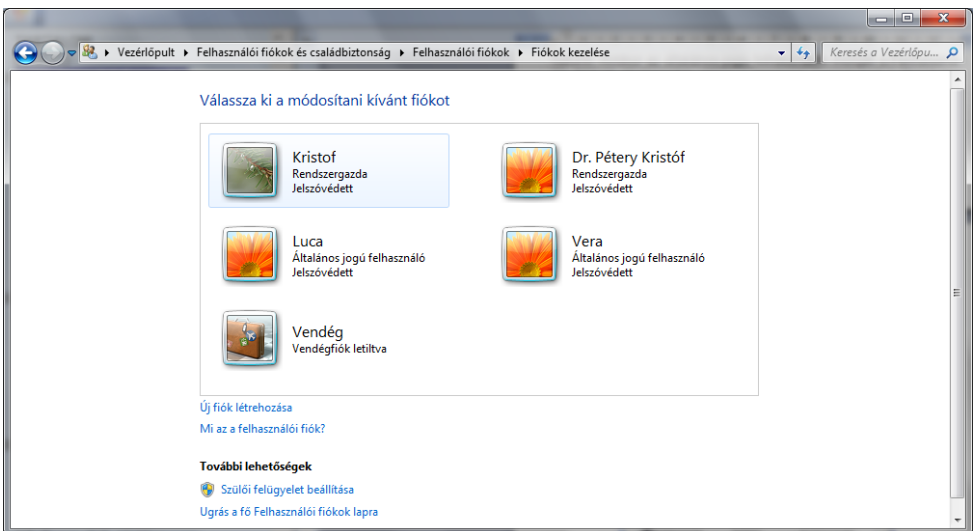
Az adminisztrátorok által új felhasználók felvételére, a felhasználó-adatbázisban szereplő felhasználók adatainak menedzselésére használható alkalmazás a Start menüben a **Vezérlőpult** ▶ **Felhasználói fiókok és családbiztonság** ▶ **Felhasználói fiókok hozzáadása vagy eltávolítása** útvonalon található.

Az operációs rendszer telepítője mindenképpen tagja a Rendszergazdák csoportnak. Amíg nem hozunk létre felhasználókat, csak rendszergazdaként, ebbe az először létrejött fiókba jelentkezhetünk be. Így a segédprogrammal felvehetünk új felhasználókat, módosíthatjuk a felhasználók adatait, bejelentkezési lehetőségeit, jogaikat, jelszavuk biztonsági beállításait, törölhetünk felhasználókat az adatbázisból, csoportokat képezhetünk a felhasználókból, a csoportok között mozgathatjuk a felhasználókat, beállíthatjuk a naplózandó tevékenységeket.

Ha nem rendszergazdaként jelentkezünk be, akkor csak a felhasználók listáját nézhetjük át, az adatbázis adatain nem módosíthatunk. Amikor az általános jogú felhasználók indítják a **Felhasználói fiókok** alkalmazást, akkor a rendszer megkérdezi a *Rendszergazda*, illetve más felajánlott, a *Rendszergazda csoportba* tartozó felhasználónévhez tartozó jelszót. Ha ezt tudjuk, akkor nem szükséges rendszergazdaként bejelentkezni. A Windows 7 az összes olyan beállítást, amelyhez a rendszergazda jelszava vagy rendszergazdai

bejelentkezés szükséges, az ikonnal jelzi a vezérlőpult ablakában, vagy egyes párbeszédpanelek ilyen utasításokat végrehajtó hivatkozásai előtt, valamint nyomógomb feliratain.

A következőkben általában a rendszergazdai bejelentkezés után használható parancsokat, képernyőképeket mutatjuk be, az általános jogú felhasználók ennél szűkebb lehetőséggel rendelkeznek, ami megjelenik abban is, hogy a számukra nem elérhető parancsok olykor meg sem jelennek a vezérlőpult ablakaiban, a megjelenőket pedig a Windows 7 rendszer a fentebb bemutatott ikonnal jelzi.

1. ábra

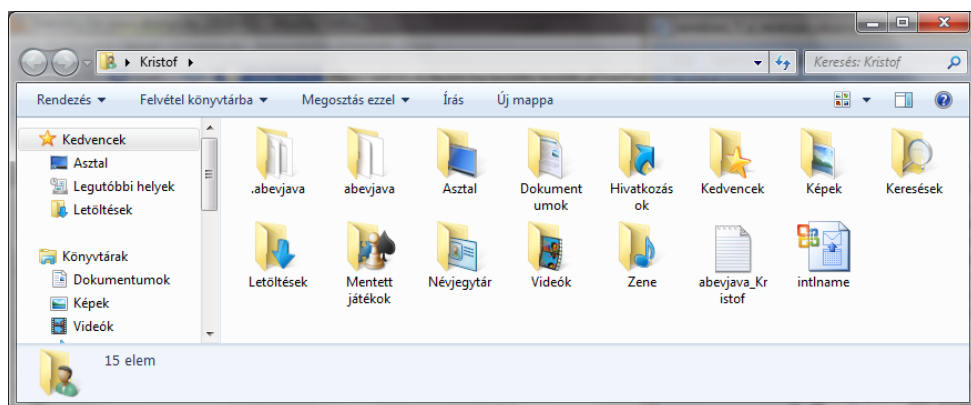
A **Felhasználói fiókok** parancs kiadását a **Fiókok kezelése** ablak megjelenése követi (lásd az 1. ábrát). Ez a párbeszédpanel is jelentősen megváltozott a korábbi felhasználó-kezelőhöz képest. A párbeszédpanel felső részében a felhasználók választott képe, neve és legfőbb tulajdonságaik (csoporttagság) figyelhetők meg.

Az ablak alsó részében találjuk az **Új fiók létrehozása** hivatkozást, amellyel rendszergazdai jogokkal új felhasználót léptethetünk a rendszerbe, a **Mi a felhasználói fiók?** linket, amely a megfelelő súgólapot jeleníti meg, a rendszergazdák által használható **Szülői felügyelet beállítása** hivatkozást és az **Ugrás a fő Felhasználói fiókok lapra** linket.

A **Szülői felügyelet beállítása** paranccsal minden egyes felhasználó számítógép használati idejét a megadott napokra, órákra korlátozhatjuk és kitalhatjuk őket egyes programok használatából. A rendszergazda nem korlátozható, az általános jogú felhasználók pedig csak megtekinthetik a saját magukra érvényes szülői felügyeleti korlátozásokat.

Az **Ugrás a fő Felhasználói fiókok lapra** paranccsal azonnal a gép fő, rendszergazdai jogokkal rendelkező fiókjának beállításait megjelenítő ablakra lépünk, a többi felhasználóra jellemző adatokat egyenként, külön, az adott felhasználó nevére, képeire mért kattintás után nézhetjük meg:

Felhasználó képe: A felhasználó választott, vagy a Windows által automatikusan a felhasználóhoz rendelt kép. A fiók adatainak módosításakor lecserélhetjük a rendszer felajánlott rajzaira, képeire, de akár egy saját fényképre is cserélhetjük, amelyből a Windows egyforma méretű képkivágot készít. A képnek egyébként csak a bejelentkezésnél van minimális jelentősége, máshol elő sem fordul. Bármely, még a *vendég* jogú felhasználói fiók is megváltoztathatja a képét.

2. ábra

Felhasználónév: A felhasználó egyedi (minden más felhasználótól különböző) rövid bejelentkező neve, ezt gépeli be a bejelentkezés során, és ezt a nevet látják a hálózatra csatlakozó más felhasználók is, ha a hálózat bekapcsolt gépei között tallóznak azzal a céllal, hogy megkeressenek egy megosztott könyvtárat, de ezt a nevet

használhatjuk fel arra is, hogy üzenetet küldjünk (lásd később). A név megjelenik még a Start menüben is, ahonnan személyes map-páinkat érhetjük el (lásd a 2. ábrát). A felhasználó nevét csak a rendszergazdai jelszó ismeretében lehet módosítani.

A régebben használt *Tejjes név* és *Leírás* tulajdonságok megszűntek, ezeket egyébként sem volt kötelező megadni.

Jelszó: A közös, **Fiókok kezelése** ablakban csak annyi látszik, hogy a felhasználói fiók jelszóvédett-e vagy sem. A rendszergazda előírhatja a jelszavak kötelező használatát, ilyenkor a felhasználónak első bejelentkezésekor meg kell adni saját jelszavát. A rendszergazda előírhat szigorú jelszókezelési szabályokat is, mint erős jelszót, jelszólejárati határidőt (ezeket lásd a *Windows 7 – Testre szabás* című kötetünkben). Ha a jelszót a felhasználó elfelejti, akkor a rendszergazda módosíthatja (bár az elfelejtés veszélye kissé csökkenthető egy személyes emlékeztető mondat megadásával – amelyet a jelszó elfelejtése esetén megjeleníthetünk a bejelentkező képernyőn).

Ezek közül az adatok közül az általános jogú felhasználók saját maguk választott fényképét, vagy más, grafikus szimbólumát (ami a kizárólag a felhasználóváltáskor jelenik meg), illetve jelszavát változtathatják meg. A vendég felhasználói fiókok jelszót nem használnak, képüket módosíthatják. A többi adat módosításához, illetve más felhasználói fiókok kezeléséhez rendszergazdai jelszó szükséges.

A Windows 7 operációs rendszer telepítésekor a következő két felhasználói fiók automatikusan létrejön:

Rendszergazda: Ez a felhasználó végezheti el az operációs rendszer szintjére vonatkozó beállításokat. Automatikusan tagja a *Rendszergazdák* csoportnak.

Vendég: Korlátozott jogokkal rendelkező „vendég” felhasználó, aki csak az adminisztrátor engedélye alapján tekinthet meg bizonyos fájlokat. A vendég fiók egyszerűen letiltható vagy a biztonsági házirendben átnevezhető.

Biztonsági okokból célszerű lehet e két felhasználót más, nem ilyen közismert néven nevezni, így ezzel is nehezíthetjük a számítógépünkbe betörni szándékozók dolgát.